

Zaterdag 14 en zondag 15 januari 2017

Fok! PTA TT Nieuwjaarsronde, deel 7

Excursiegids

Door Dr_Flash ©2017

Voorwoord

Sinds 2011 is het gebruikelijk dat een aantal vaste users uit de Treinen-topicreeks van het Fok!-subforum Planes, Trains and Automobiles (PTA) samen een leuke ronde gaan maken per trein, ter gelegenheid van het nieuwe jaar. Aangezien de ééndaagse bestemmingen een beetje beginnen op te raken, en de tweedaagse lustrumexcursie van 2015 als een groot succes ervaren werd, gaan we in 2017 opnieuw voor een wat langere rit. Zoals tot nu toe elk jaar het geval geweest is hebben we ook deze keer weer een debutant in de gelederen. Sterker nog: voor de eerste keer ooit waagt een dame zich aan dit avontuur. Speciaal welkom voor

Liesje1979 dus 🍷🍷 Dan over de rit zelf: de bestemming is dit jaar het Zuid-Duitse Konstanz, gelegen aan de Bodensee, en op loopafstand van de Zwitserse grens. Op de weg erheen kunnen we, met dank aan Ticketmeister Greavy, genieten van een prachtige rit in een eersteklas Panoramawagen door het Rijndal, gevolgd door een even prachtige rit dwars door het Schwarzwald. De terugweg zal beginnen met een boottocht over de Bodensee. Ter afsluiting gaan we lekker uit eten in Köln, waar ook DeaDL0ck2K zich nog bij de groep zal voegen ter verhoging van de gezelligheid. En als kers op de taart, nieuw dit jaar: een heuse railquiz waarmee je een leuke prijs kunt winnen!

Alvast heel veel plezier!

In geval van paniek

Volg de aanwijzingen van het personeel, blijf kalm, bel 112 en als er echt helemaal niets anders op zit, bel uw reisleader Dr_Flash: +316 xxxx xxxx. Niet dat hij er wat aan kan doen, maar okee.

Deelnemers

Voor de Nieuwjaarsronde 2017 hebben zich de volgende users aangemeld. In alfabetische volgorde.

Dennistd

Dr_Flash

Greavy

James1988

Liesje1979

Peter

ReisT

Het weer

Het is dit weekend stabiel winterweer. Temperaturen liggen rond het vriespunt, in het noorden iets hoger. Het is zowel zaterdag als zondag zwaar tot geheel bewolkt, en er valt wat lichte neerslag: een beetje regen die naar het zuiden over gaat in sneeuw, maar veel zal het niet zijn.

Maximaal wordt er diep in het Schwarzwald 2 tot 3 cm sneeuw verwacht op zaterdagmiddag. De wind is zwak tot matig, meestal uit het westen, soms uit het zuidwesten. Zonsondergang in Konstanz is zaterdagmiddag om 16:53, dus als we aankomen is het al bijna donker. Zondagochtend komt de zon om 8:11 weer op.

Het reisschema

Zoals altijd: Onder voorbehoud van verstoringen op de dag(en) zelf.
Dit is het schema van de heenweg op zaterdag 14 januari.

Station	Aankomst	Vertrek	km	Som km	Treinnr
Arnhem Centraal		09:08	0	0	ICE 105
Duisburg Hbf	10:06	10:13	106	106	EC 9
Baden-Baden	14:07	14:30	407	513	RE 4729
Konstanz	17:16		219	732	

De overstap in Duisburg Hbf is van spoor 3 naar 4 en dat is cross-platform.

De tussenstops op de heenweg zijn als volgt.

Station	Aankomst	Vertrek
Arnhem Centraal		09:08
Oberhausen Hbf	09:58	10:00
Duisburg Hbf	10:06	10:13
Düsseldorf Hbf	10:25	10:27
Köln Hbf	10:50	10:53
Bonn Hbf	11:12	11:14
Koblenz Hbf	11:46	11:48
Mainz Hbf	12:38	12:40
Mannheim Hbf	13:21	13:23
Karlsruhe Hbf	13:47	13:49
Baden-Baden	14:05	14:30
Bühl (Baden)	14:36	14:37
Achern	14:41	14:42
Renchen	14:46	14:46
Appenweier	14:50	14:51
Offenburg	14:56	14:59
Gengenbach	15:05	15:06
Haslach	15:15	15:16
Hausach	15:20	15:21
Hornberg	15:28	15:29
Triberg	15:42	15:43

Station	Aankomst	Vertrek
St Georgen	15:56	15:57
Villingen	16:05	16:06
Donaueschingen	16:14	16:17
Immendingen	16:27	16:28
Engen	16:40	16:40
Singen (Hohentwiel)	16:50	16:52
Radolfzell	16:58	17:00
Allensbach	17:05	17:06
KN-Petershausen	17:12	17:13
Konstanz	17:16	

De mooiste trajecten zijn Koblenz – Mainz (daarvoor hebben we die panoramawagen) en op de Schwarzwaldbahn het traject tussen Hausach en St. Georgen. In de EuroCity 9 hebben we in het Panoramarijtuig (rijtuig 9) de zitplaatsen nummers 61 en 91 t/m 96 gereserveerd. Wie dat graag wil kan zich daar dus “The (wo)man in Seat 61” voelen. Een korte impressie vooraf van dit bijzondere rijtuig. Je zit een stuk hoger en de ramen lopen door tot aan het dak.

Van binnen ziet het Panorama-rijtuig er zo uit. Omdat het eerste klasse is zijn er maar drie stoelen op een rij. Zo zit bijna iedereen bij het raampje!

Het schema voor de terugweg op zondag ziet er als volgt uit.

Station	Aankomst	Vertrek	km	Som	Treinr
Konstanz		10:02	0	0	Katamaran
Friedrichshafen H	10:54	11:04	0	0	BOB 87568
Friedrichshafen S	11:05	11:31	1	1	IRE 4218
Ulm Hbf	12:44	12:50	103	104	ICE 518
Mannheim Hbf	14:28	14:39	200	304	EC 8
Köln Hbf	17:05	19:14	241	545	ICE 104
Arnhem Centraal	20:58		162	707	

In de laatste drie treinen hebben we de volgende zitplaatsen gereserveerd:

- ICE 518 Ulm Hbf – Mannheim Hbf: Rijtuig 23, zitplaatsen 91 t/m 95, 97 en 98.
- EC 8 Mannheim Hbf – Köln Hbf: Rijtuig 253, zitplaatsen 22 t/m 28.
- ICE 104 Köln Hbf – Arnhem Centraal: Rijtuig 25, zitplaatsen 52, 54, 58 en 61 t/m 67.

Overnachting

We hebben allemaal een éénpersoonskamer geboekt in Hotel Restaurant Graf Zeppelin, een werkelijk wondermooi pand op ongeveer 450 meter lopen vanaf het Hauptbahnhof. Eckt fantastisch! De gegevens:

Hotel Restaurant Graf Zeppelin

Sankt-Stephans-Platz 15

78462 Konstanz

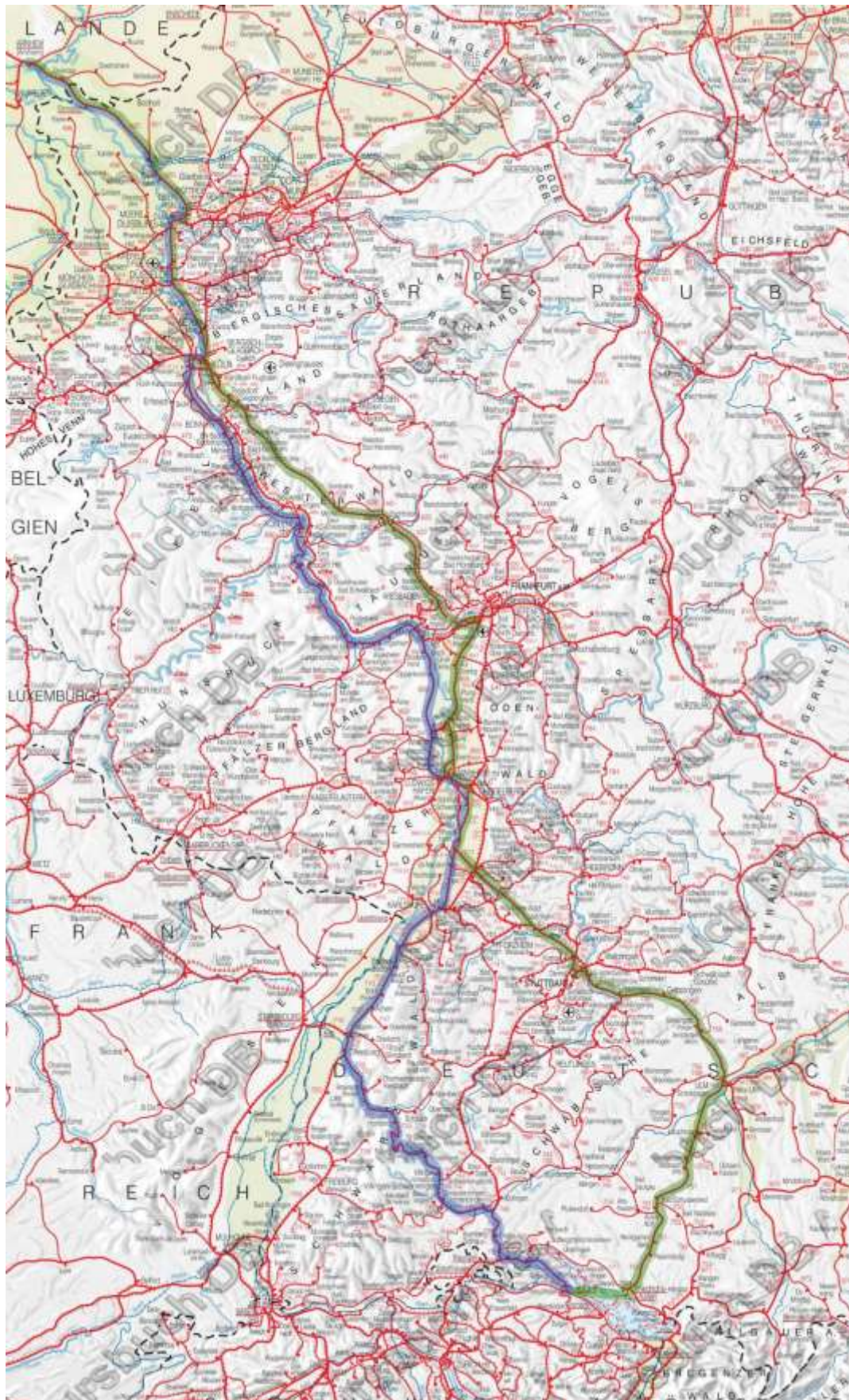
Duitsland

Telefoon: +49 7531 691 3690

Email: info@hotel-graf-zeppelin.de of de code hiernaast

Kaart van de hele route

Blauw is de route van de heenreis, groen die van de terugreis.

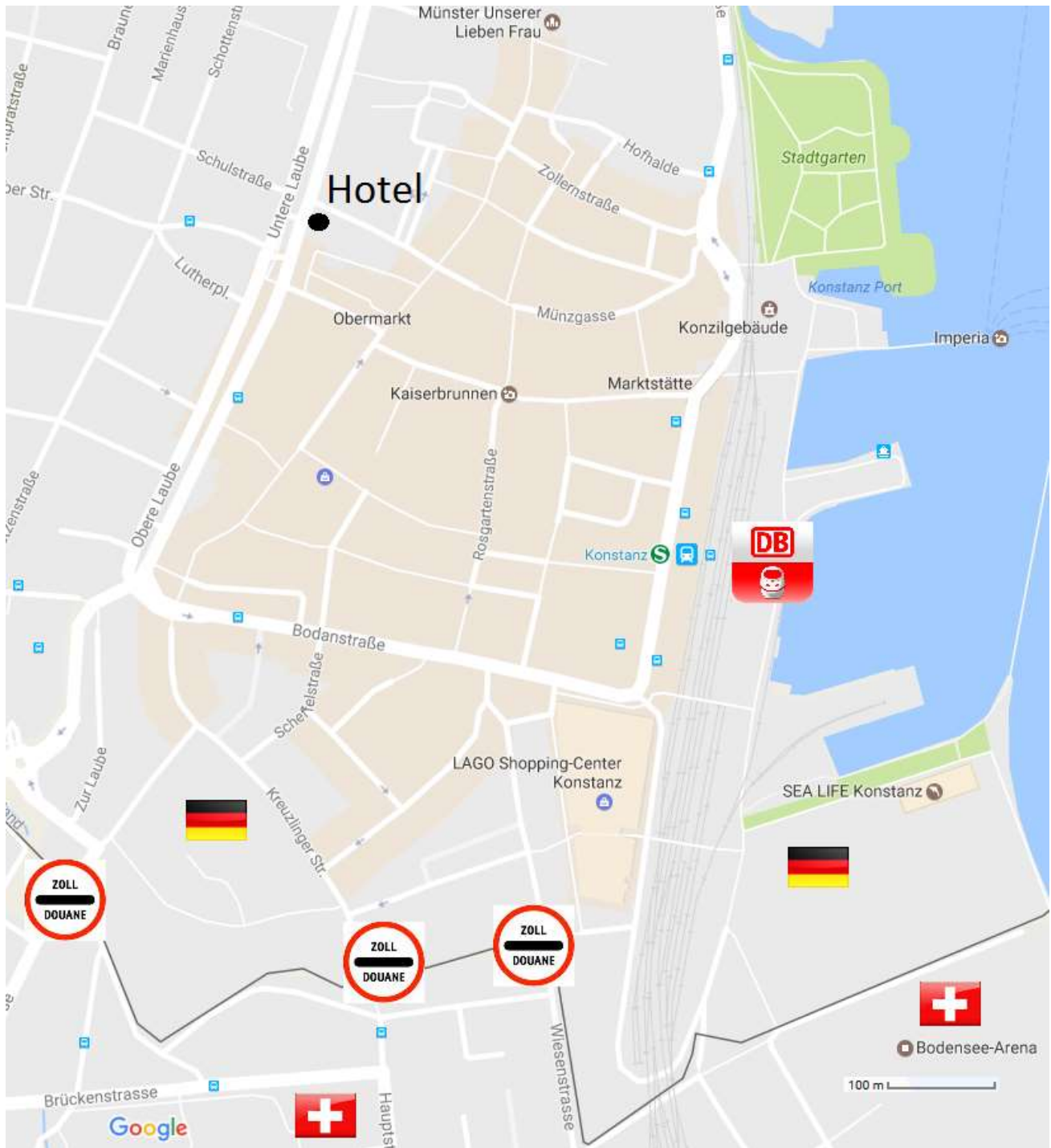
Noordwestelijke helft van het Bodensee-gebied

De afstand Konstanz – Friedrichshafen die we op zondag met de Katamaran-ferry zullen afleggen, is ongeveer 25 km.

Het centrum van Konstanz

Desgewenst kun je ook doorlopen naar het station van Kreuzlingen (links onder in de hoek van het kaartje, ca 200 m doorlopen over een voetpaadje, dat gaat onder het station door) en de trein terug nemen naar Konstanz. Treinen gaan ongeveer ieder kwartier, een ritje duurt 3 minuten en kost 2,60 Zwitserse Frank (€ 2,80).

Toeristische informatie

Remagen

Even ten zuiden van Bonn passeren we het stadje Remagen. Dit stadje werd aan het eind van de Tweede Wereldoorlog beroemd toen Amerikaanse troepen op 7 maart 1945 tot hun verrassing de nog intacte Ludendorff-brug over de Rijn aantroffen, die nog dezelfde dag ingenomen werd. Hierdoor konden de geallieerden sneller dan verwacht oprukken naar het Ruhrgebied en de Duitse industrie uitschakelen. De verovering van de brug heeft de bevrijding waarschijnlijk met

ongeveer een maand bespoedigd. Na de oorlog is de brug niet meer herbouwd. De pijlers van de brug waren lastig voor de scheepvaart, dus die zijn in 1976 uiteindelijk gesloopt. Veel stenen van de pijlers zijn daarna verkocht als souvenir, ingebed in giethars, en met de winst daarvan

(ruim 100.000 DM) is in 1980 het Friedensmuseum Brücke von Remagen geopend in de twee torens aan de westelijke oever. Het museum is van 7 maart tot 15 november dagelijks van 10 tot 17 uur geopend en de toegang kost € 3,50 per persoon.

DB-Museum Koblenz-Lützel

In Koblenz-Lützel is sinds 21 april 2001 het DB Museum Koblenz gevestigd, dat een dependance is van het Verkehrsmuseum Nürnberg.

Hier is een bonte verzameling locomotieven en rijtuigen te zien, waaronder een replica van de eerste Duitse stoomlocomotief *Adler*

uit 1835. Voor de kleintjes zijn er ook minitreinen met spoorbreedtes van 127 en 184 mm aanwezig om een ritje mee te maken.

Momenteel heeft het museum winterpauze, maar vanaf 21 januari is het museum elke zaterdag tussen 10 en 16 uur te bezoeken. De toegang bedraagt € 3,00 per persoon.

Koblenz

Koblenz ligt op het punt waar de Moezel in de Rijn stroomt. Op dit punt, het *Deutsches Eck* genaamd, staat een groot bronzen standbeeld van Kaiser Wilhelm I te paard. Vanwege het strategische belang van dit punt werd al rond het jaar 1000 een grote vesting gebouwd, de Festung Ehrenbreitstein aan de oostelijke oever van de Rijn. Sinds 2011 is de vesting makkelijk bereikbaar met een kabelbaan vanaf het Deutsches Eck. Het betreft hier een

zogenaamde *Dreiseil-Umlaufbahn*, met twee hangdraden en een trekdraad, en afneembare gondels, waarmee maximaal 7600 passagiers per uur vervoerd kunnen worden (een

wereldrecord voor kabelbanen). Deze kabelbaan is tijdelijk door de firma Doppelmayr neergezet ten behoeve van de Bundesgartenschau 2011 en zou oorspronkelijk in 2013 weer afgebroken worden. Op verzoek van de burgemeester mag de kabelbaan nu tot 2026 blijven staan, dan zijn de installaties technisch aan het eind van hun bestaan. Wie gaat daar dan over? UNESCO gaat daarover. Het *Kulturlandschaft Oberes Mittelrheintal*, dat bij Koblenz begint en doorgaat tot Bingen, is namelijk sinds 2002 een officiële UNESCO World Heritage Site, vanwege de grote hoeveelheid historische kastelen en burchten. En UNESCO heeft kriebel aan zulke nieuwerwetsigheden, vandaar.

Loreley

Letterlijk midden in het UNESCO werelderfgoedgebied ligt de Loreley. De Loreley is een 132 meter hoge leisteenrots die gevormd is in het Carboon (tussen 400 en 300 miljoen jaar geleden) toen zee-afzettingen als klei samengeperst werden tot leisteen. Rond 225 miljoen jaar geleden werd door de Variscische orogenese (tektonische opheffing van het gebied) het Rijn-Leisteenplateau gevormd, waar de

Loreley deel van uitmaakt. Bekend is natuurlijk de legende van de Loreley: Boven op de rots zat een gruwelijk lekker wijf droevige liedjes te zingen waardoor alle schippers op de Rijn helemaal van de leg

raakten en hun boot op de klippen lieten lopen. En als je weer eens een boot verprutst had, had je wel behoefte aan een excuus voor thuis natuurlijk. De Loreley is namelijk wel het punt waar de Rijn

zowel het smalst (136 meter) als het diepst (25 meter) is, van zijn hele loop (strikt genomen: zijn bevaarbare loop, dus vanaf de waterval van Schaffhausen). Je schuit hier zonder kleerscheuren doorheen sturen is altijd een probleem geweest. Zo kapseisde en zonk hier nog in 2011 een schip met 2400 ton zwavelzuur aan boord, waardoor de scheepvaart op de Rijn een maand gestremd was.

Schwarzwald

Bij Offenburg verlaten we het Rijndal en buigen we linksaf het Schwarzwald in. Bekendste produkten zijn natuurlijk de Schwarzwälder Schinken (gerookte ham) en de Schwarzwälder Kirschtorte, die overigens niet in het Schwarzwald uitgevonden is. Iets wat wel in het Schwarzwald uitgevonden is, is de koekoeksklok. Er zijn hier in de buurt dan ook tientallen koekoeksklokkenwinkels en –musea te vinden. Mocht je zelf nog eens terug willen naar het Schwarzwald: In Schramberg, ongeveer 10 km ten oosten van Hornberg, is een spoorwegmuseum.

Konstanz

De geschiedenis van de stad Konstanz gaat terug tot de Romeinse tijd. Rond 130 v. C. vestigden de Kelten zich hier in de buurt, die al snel door de Romeinen gepwond werden. Tussen 1414 en 1418 vond hier het Concilie van Konstanz plaats. Hierbij werd voor de enige keer in de geschiedenis een paus (Martinus de Vijfde) gekozen ten noorden van de Alpen. Tevens werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om zonder vorm van proces een tweetal ketters uit de weg te ruimen, de reformatoren Jan Hus (in 1415) en Hiëronymus van Praag een jaar later. Vlakbij de Zwitserse grens is een zwerfkei geplaatst als monument voor deze twee mannen. Het *Konzilgebäude* waar het concilie plaatsvond staat er nog steeds en is een belangrijke bezienswaardigheid van de stad.

Het gebouw werd in 1388 gebouwd als overslagplaats voor de goederenhandel en is ruim 500 jaar als zodanig in gebruik geweest. Sinds 1912 dient het als congrescentrum en restaurant. Het Konzil geldt als het grootste bewaard gebleven Middeleeuwse

niet-kerkelijke gebouw van Zuid-Duitsland, voor wat dat waard is. Hiernaast zien we stoomloc 01 519 voor het Konzil langs rijden tijdens een excursie van Duitse spoorliefhebbers.

Op 15 juni 1863 werd Konstanz aangesloten op het spoorwegnet, toen de Badische Staatseisenbahnen het laatste gedeelte van de Hochrheinbahn (Basel – Konstanz) voltooid hadden. De verbinding met Zwitserland kwam in 1871 gereed. Het stationsgebouw is in Neogothische en Renaissance-stijl opgebouwd naar het voorbeeld van het Palazzo Vecchio in Florence. Konstanz wordt anno 2017 voornamelijk door Nahverkehr bediend. Sinds de één keer per dag rijdende InterCity naar Hamburg eind 2014 geschrapt werd, rijden er nog twee IC-treinparen per week van en naar Emden. Vanaf december 2017 moet er twee maal per dag een directe IC-verbinding naar Stuttgart gaan rijden. Volgens de plannen gaan hier de nieuwe dubbeldeks IC2-stammen voor ingezet worden.

Bodensee

De Bodensee waar Konstanz aan ligt, is één van de grootste meren van Midden-Europa. Qua volume is alleen het Meer van Genève groter, in oppervlakte is ook het Balatonmeer in Hongarije groter, maar dat is heel ondiep. In de laatste IJstijd (115.000 tot 10.000 jaar geleden) is de Bodensee gevormd door uitschuring door een grote gletsjer vanuit de Alpen. Daarom is de Bodensee ook zo diep. Op het diepste punt is het meer 254 meter diep. Omdat de Rijn door de Bodensee heen stroomt, is er altijd wel beweging in het water. Ook omdat er veel economische belangen gemoeid zijn met de

veerdienst Friedrichshafen-Romanshorn

gebeurt het vrijwel nooit dat de Bodensee dichtvriest. Als dat toch gebeurt, spreekt men van een *Seegrörne* (in het Zwitserse dialect *Seegrörni*). Af en toe is er sprake van een gedeeltelijk ijsdek, waarbij sommige waaghalzen in groepjes met touwen en ladders naar de overkant proberen te komen. En heel soms vriest de Bodensee helemaal dicht en ontstaat er een ijsvloer die een fatsoenlijke

hoeveelheid mensen kan dragen. In zo'n geval wordt er een *Eisprozession* georganiseerd. Bij zo'n ijsprocessie wordt een büste van de apostel Johannes beurtelings van de kerk in het Duitse Hagnau over het ijs naar de kloosterkerk van het Zwitserse Münsterlingen gebracht, gevolgd door vele enthousiastelingen die aan de overkant groots onthaald worden. De gekte rondom dit feest is vergelijkbaar met de Elfstedenkoorts in Nederland, alleen veel zeldzamer. Deze traditie is begonnen in 1573 toen de büste van Münsterlingen naar Hagnau gebracht werd. In 1695 ging hij weer terug naar Zwitserland, waar hij bleef staan tot 1830, toen het weer tijd was om naar Hagnau te verkassen. Sinds 1963 staat de büste weer in Münsterlingen. Op de foto hiernaast zien we de

dichtgevroren haven van Lindau, met o.a. een VW Kever (in de verte) en een geland sportvliegtuigje op het ijs.

Wikipedia-artikel (in het Duits) over de Seegfrörne en de Eisprozession.

Toffe documentaire (ook in het Duits) over de Seegfrörne van 1963.

De Katamaran

Sinds 6 juli 2005 is er een snelle verbinding over het water van Konstanz naar Friedrichshafen: De Katamaran. Wij gaan zondag deze boot nemen als eerste etappe van onze terugweg. De vloot bestaat uit drie schepen: Constanze, Ferdinand en Fridolin. De schepen zijn 33,64 m lang, bieden plaats

aan 182 passagiers en 30 fietsen, en kunnen een topsnelheid van 40 km/h halen. Ook is er gratis wifi aan boord. Een enkele reis kost € 10,50 per persoon.

Friedrichshafen

In Friedrichshafen maken we eerst een extreem kort ritje van station Friedrichshafen Hafen naar Friedrichshafen Stadt. De uiterste uiteinden van de perrons liggen hier 155 meter uit elkaar, maar een gemiddelde treinrit is al snel zo'n 700 meter lang. Eens per uur (vertrek xx:26) is er een geregelde treindienst die niets anders dan dit stukje rijdt. Deze dienst werd in de jaren '90 van de vorige eeuw uitgevoerd met een dieselloco Baureihe 218 en één rijktuig.

Tegenwoordig rijdt er een motorrijtuig Baureihe 650. Overigens vertrekken er ook elk uur treinen naar Lindau en Aulendorf, die ook via Friedrichshafen Stadt rijden. Naast deze Trans-Friedrichshafen-Expres is er natuurlijk nog meer te zien in de stad, al hebben we daar nu geen tijd voor. Beslist een bezoekje waard is het Zeppelin-museum, vlak aan de haven. Dit museum gaat over veel meer dan alleen Zeppelins. Er is een grote afdeling techniek en een archief met vele duizenden foto's en documenten. Ook is er een afdeling kunst, waar met schilderijen en andere dingen het verband tussen kunst en techniek ruimhartig geïllustreerd wordt. Verder is de stad wereldwijd bekend door de Zahnradfabrik Friedrichshafen, die onder

andere versnellingsbakken en aandrijflijnen maakt voor zo'n beetje elke supersportwagen die je kunt verzinnen.

Gaffel am Dom

Na afloop van een hopelijk geslaagde Nieuwjaarsronde staat DeaDLock2K ons op Köln Hbf op te wachten en gaan we nog even gezellig met z'n allen uit eten in Brauhaus Gaffel am Dom. Je kunt hier onder meer terecht voor een uitstekende Schnitzel, een Grillhaxe of een malse biefstuk. Maak niet de fout "bier" of "pils" te bestellen: "Kölsch" is wat je kunt krijgen, en verder niet. Ja, Fanta hebben ze ook natuurlijk Dennis ☺ Kölsch wordt geleverd in een karakteristiek cilindrisch glaasje van 0,2 liter (voor € 1,80 per stuk), de "Stange". Standaard loopt het personeel rond met draagmolens vol Stangen, en als je leeg bent word je standaard bijgevuld. Als je genoeg gehad hebt, leg je een viltje op je glas. In Brauhaus Gaffel am Dom zal ook de prijsuitreiking van de Quiz plaatsvinden! Dus doe mee, en win!

DOE MEE EN WIN!!!

DOE MEE & WIN!

DOE MEE & WIN

Doe mee en win!

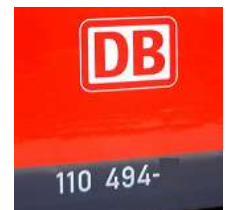
DOE & MEE WIN

Het Kindervakantieboek

De Railquiz

Zaterdagavond: tijd voor DE KWIS! 🎉🐻🎉 Achter elke vraag staat het aantal punten dat je kunt halen. Iedereen kan voor zichzelf meedoen, geen teams 🤖 Doe mee, vul je antwoorden in op het bijgeleverde antwoordformulier en lever dit uiterlijk zondagmiddag om 16:00 uur in bij Dr_Flash. En wie weet win je dan wel een mooie prijs! Zet je schrap, dit zijn de vragen:

1. In Köln passeerden we de Hohenzollernbrücke tussen de stations Messe-Deutz en Hauptbahnhof. In welke deelstaat ligt het kasteel waarnaar deze brug genoemd is? (2 punten)
2. Even later passeerden we het DB-museum in Koblenz-Lützel. Hoeveel exemplaren van de E-loc Baureihe 103 bezit dit museum? De marge is 0. (2 punten)
3. Over E-locs gesproken: welk cijfer ontbreekt er aan het nummer van deze loc? (2 punten)
4. Zondagochtend nemen we de katamaran over de Bodensee naar Friedrichshafen. Zoals gezegd bestaat de vloot uit drie katamarans. Waar zijn deze drie schepen eigenlijk naar genoemd? (1 punt per goed antwoord)
5. Het laatste stuk van de rit was maar een beetje saai. Hoeveel van de 219 km van de hele Schnellfahrstrecke Köln – Rhein/Main ligt in tunnels, tussen geluidswallen of in een verdiepte bak? De marge is 10 km. (1 punt)

Succes!

Sudoku

Makkelijk

1	5			6				
8			9	2	1			
	2	4					8	
4				8				5
3			4		5			9
6				7				8
	8					7	4	
			3	9	2			1
				4			6	2

Iets minder makkelijk

					2			9
	4	6	5	9			3	
	2							
	7				9			1
	6			3			5	
9			8				6	
							1	
	5			1	6	4	8	
7			4					

Ondertussen, in de U-Bahn...

Iets moeilijker

	3		9					
	6	2						3
	9				2	8		
		1		9	3	5	4	
			1	4	7			
	2	4	8	5		7		
		8	7				5	
2						9	8	
					8		2	

FOKKE & SUKKE
VINDEN HET ONBEGRIJPELIJK

TREINEN RIJDEN
STEEDS VAKER
DOOR ROOD

EN NOG KOMEN
ZE NIET OP TIJD!

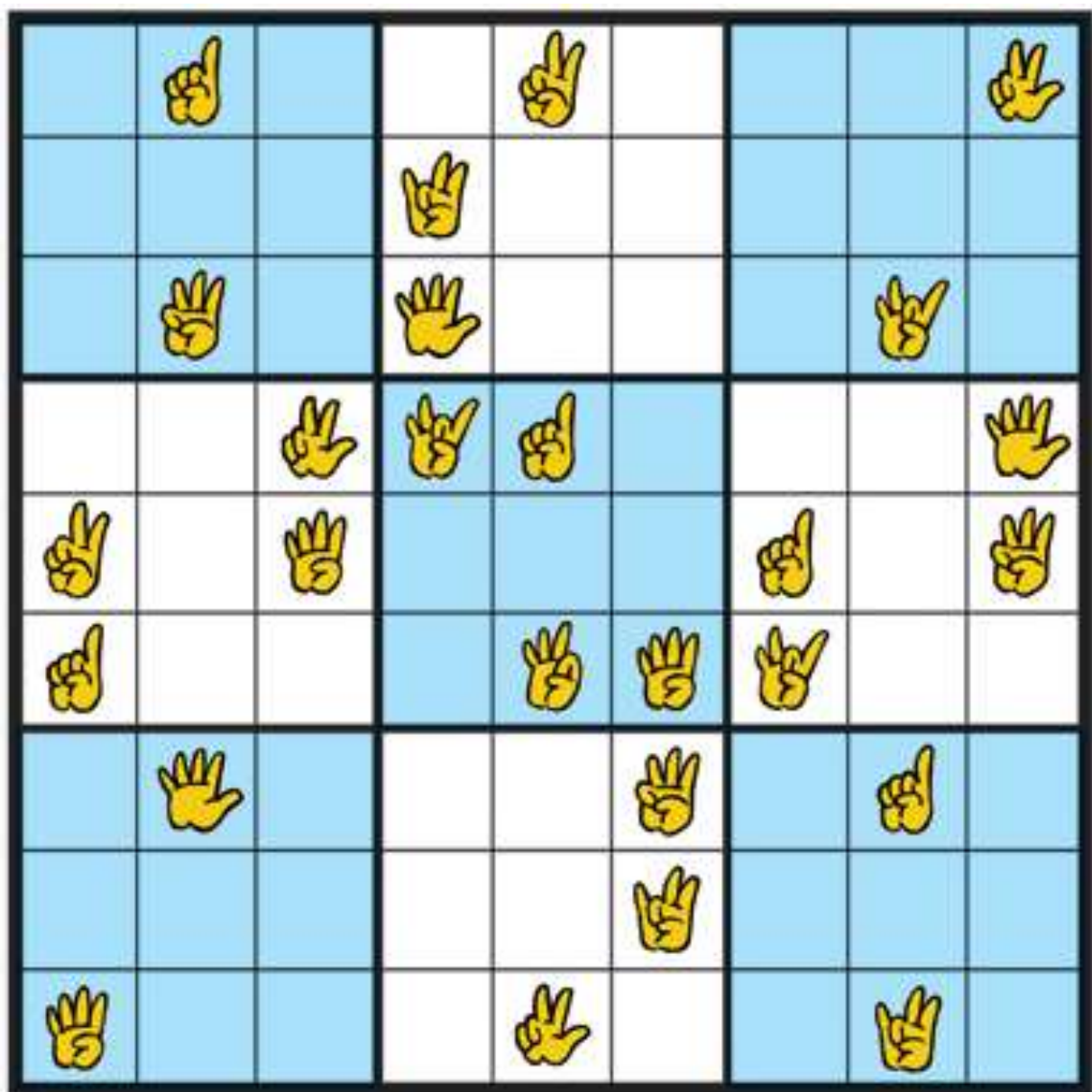

VET moeilijk

		7	2		6	9		
9		1				4		6
1			5	8	4			2
	9						8	
8			3		7			4
5		9				2		1
		2	9		3	6		

Sudoku voor doven

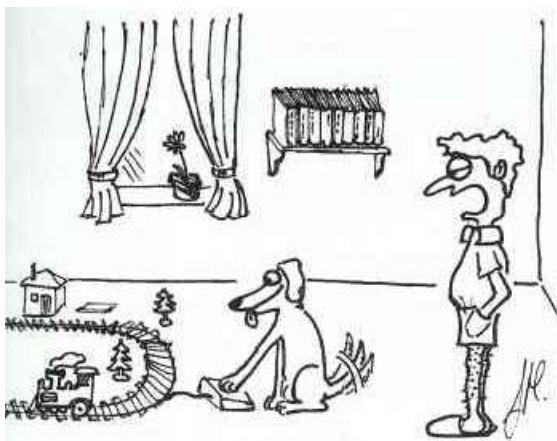
Kleurplaat (speciaal voor James)

Spoorsmoezenbingo

We weten allemaal hoe dit spelletje werkt. Geen jokers deze keer.
Veel plezier!

Blaadjes op de rails	Op last van politie of brandweer	Gestrande trein	Logistieke problemen
Wachten op vertraagde aansluiting	Spelende kinderen op de rails	Winterse omstandigheden	Beperkingen in de materieelinzet
Bommelding	Blikseminslag	Rook in een tunnel	Koperdiefstal
Seinstoring	Wisselstoring	Overwegstoring	Aanrijding met persoon of voertuig

This is not what I meant when I said you needed training!

BRITISH RAIL

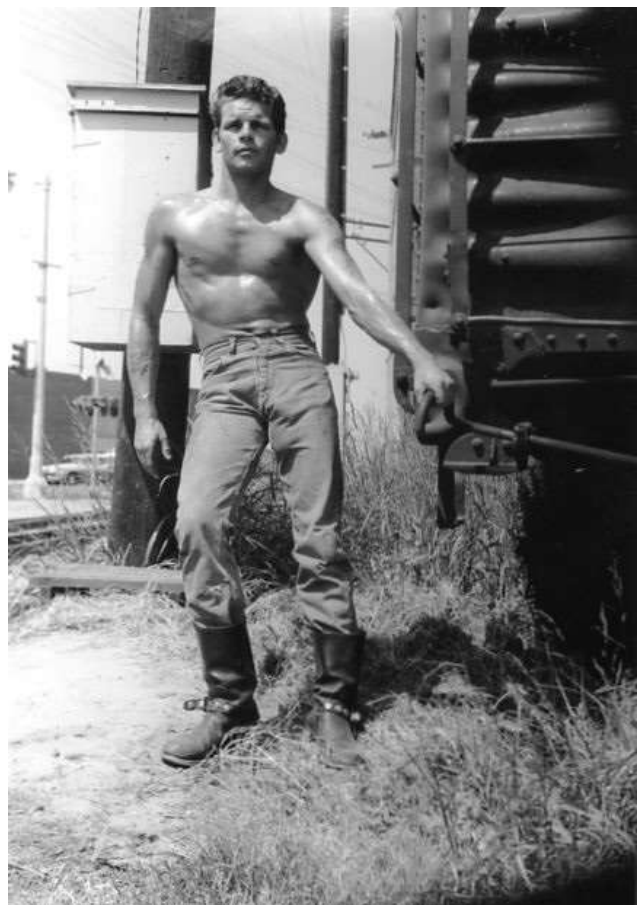
Always promising, never delivering.

Het oog wil ook wat

Notities

Notities

Notities

